

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 21. juni 2000

om Italiens statsstøtte til fordel for selskabet *Siciliana Acque Minerali Srl*

(meddelt under nummer K(2000) 1730)

(Kun den italienske udgave er autentisk)

(EØS-relevant tekst)

(2000/648/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 10 og artikel 88, stk. 2, første afsnit,

under henvisning til aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, særlig artikel 62, stk. 1, litra a),

under henvisning til Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 af 22. marts 1999 om fastlæggelse af regler for anvendelse af EF-traktatens artikel 93 ⁽¹⁾,

under henvisning til meddelelse fra Kommissionen til medlemsstaterne om overførsel af midler til offentlige virksomheder ⁽²⁾,

under henvisning til Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder ⁽³⁾,

under henvisning til den beslutning af 3. juni 1999 ⁽⁴⁾, hvorved Kommissionen har indledt proceduren efter EF-traktatens artikel 88, stk. 2, over for støtteforanstaltning C 34/99 og har pålagt Italien at tilstille den alle nødvendige oplysninger inden for et tidsrum af en måned,

efter at have opfordret interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger i overensstemmelse med denne artikel, og

ud fra følgende betragtninger:

I. SAGSFORLØB

(1) Ved brev af 19. august 1997 fra Italiens faste repræsentation blev Kommissionen af de italienske myndigheder, i henhold til traktatens artikel 88, stk. 3, underrettet om en planlagt støtte fra regionen Siciliens side med henblik på dækning af tab i selskabet *Siciliana Acque Minerali Srl* (i det følgende benævnt »SAM«), en støtte, hvis retsgrundlag udgøres af artikel 19 i regionallov nr. 46 af 24. december 1997, der indeholder bestemmelser om rejse- og turistbureauers erhvervsvirksomhed på Sicilien. Alene som følge af at nævnte artikel — i henhold til klausulen i artikel 22 i ovennævnte lov — skal forhåndsgodkendes af Kommissionen i henhold til traktatens artikel 87 ff., blev den pågældende foranstaltning indført i registret over anmeldt støtte under nummeret N 576/97.

⁽¹⁾ EFT L 83 af 27.3.1999, s. 1.

⁽²⁾ EFT C 307 af 13.11.1993, s. 3.

⁽³⁾ Jf. punkt 98 i de nye rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering (EFT C 288 af 9.10.1999, s. 2), hvori det bestemmes, at støtte til SMV, der anmeldes inden den 30. april 2000, vil blive vurderet efter de forudgående rammebestemmelser (EFT C 368 af 23.12.1994, s. 12).

⁽⁴⁾ EFT C 365 af 18.12.1999, s. 3.

(2) Ved brev af 3. juni 1999, SG(99)D/4000, meddelte Kommissionen Italien, at den havde besluttet at indlede proceduren efter EF-traktatens artikel 88, stk. 2, over for ovennævnte støtteforanstaltning. Dels ud fra den betragtning, at genopbygningen af selskabet SAM's egenkapital kunne indebære elementer af statsstøtte i henhold til traktatens artikel 87, dels på baggrund af det yderst beskedne antal oplysninger, Kommissionen havde modtaget, var det nødvendigt for den at pålægge de italienske myndigheder inden for en måned at tilstille den alle de dokumenter og oplysninger, der kunne være nyttige for en vurdering af foranstaltningens forenelighed med EF-bestemmelserne, herunder eventuelt en omstruktureringsplan eller en redegørelse, der i detaljer kunne skabe klarhed over, hvilken fremgangsmåde man ville vælge ved en eventuel afståelse af selskabet SAM.

(3) Med denne beslutning gav Kommissionen endvidere de italienske myndigheder meddelelse om, at i mangel af en sådan dokumentation så den sig nødsaget til at træffe en beslutning på grundlag af de oplysninger, den allerede rådede over.

(4) Kommissionens beslutning om at indlede proceduren er blevet offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* ⁽⁵⁾. Kommissionen har opfordret interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger om nævnte støtteforanstaltning inden for en tidsfrist af en måned at regne fra datoen for offentliggørelsen af beslutningen.

(5) Kommissionen har ikke modtaget nogen bemærkninger desangående, hverken fra andre interesserede parter eller fra de italienske myndigheders side.

II. DETALJERET BESKRIVELSE AF STØTTEN

(6) I henhold til artikel 19 i regionallov nr. 46/97 bemyndiges regionen Siciliens minister for turisme, kommunikation og transport til at yde et offentligt, ikke tilbagebetalingspligtigt, tilskud til fordel for Azienda Autonoma delle Terme di Acireale (AATA) (en offentlig institution, der er oprettet ved dekret nr. 12, udstedt af præsidenten for regionen Sicilien den 30. december 1954) med henblik på en kapitaltilførsel til selskabet *Siciliana Acque Minerali Srl*, der kontrolleres af ovennævnte offentlige institution.

⁽⁵⁾ Jf. fodnote 4.

- (7) Det pågældende tilskud andrager 3 000 mio. ITL (1,5 mio. EUR).
- (8) Den endelige modtager af støtten er SAM, en virksomhed der har specialiseret sig i driften af industrianlæg beregnet til flaskeaftapning og distribution af mineralvand og andre drikkevarer. SAM blev stiftet i 1993. 95 % af selskabets kapital stammede fra AATA, mens de resterende 5 % stammede fra private partnere. Selskabet havde i begyndelsen 30 ansatte. Den 31. december 1996 beskæftigede selskabet 26 personer. Dets omsætning udgjorde omkring 3 859 mio. ITL i 1996 (ca. 2 mio. EUR), hvor det registrerede et tab på 710 mio. ITL (362 000 EUR), hvoraf de 500 mio. ITL stammede fra selskabets ordinære drift, mens de sidste 210 mio. ITL skyldtes finansielle forhold. Dette tab (svarende til 18 % af omsætningen), som efterfulgte andre store tab i tidligere regnskabsår (1 922 mio. ITL i 1995, 1 075 mio. ITL i 1994, 376 mio. ITL i 1993) bragte selskabet ud i en krise, der resulterede i et negativt kapitalgrundlag på 2 584 mio. ITL (– 1,3 mio. EUR) den 31. december 1996.
- (9) I henhold til ovennævnte artikel 19 i regionallov nr. 46/97 skal den pågældende støtte gå til dækning af tab og til genopbygning af selskabet SAM's egenkapital med henblik på dets privatisering.
- (10) Markedet for flaskeaftapning og distribution af mineralvand og andre drikkevarer, der er selskabet SAM's hovedaktivitet, er et marked, inden for hvilket virksomheder fra hele Det Europæiske Fællesskab konkurrerer. I henhold til de disponible data⁽⁶⁾ findes de største producenter i Frankrig, Det Forenede Kongerige, Italien og Spanien. I 1998 beløb den interne EF-eksport af drikkevarer sig til ca. 13 mia. EUR, heraf 4 485 957 000 EUR for Frankrig, 1 983 600 000 EUR for Det Forenede Kongerige, 1 699 926 000 EUR for Italien og 1 159 648 000 EUR for Spanien⁽⁷⁾.

III. BEMÆRKNINGER FRA INTERESSEREDE PARTER

- (11) Der er ikke nogen tredjepart, der har fremsat bemærkninger som følge af offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* af Kommissionens beslutning om at indlede proceduren⁽⁸⁾.

IV. KOMMENTARER FRA ITALIEN

- (12) Heller ikke de italienske myndigheder har formuleret nogen kommentarer eller svaret på den opfordring til at fremkomme med oplysninger, der var indeholdt i Kommissionens beslutning om at indlede proceduren.

V. VURDERING AF STØTTEN

- (13) Med hensyn til ydelsen af støtte skal denne foranstaltning — eftersom det drejer sig om en kapitalindsprøjtning fra offentlige instansers side til fordel for en virksomhed, der allerede tilhører staten — vurderes ud fra princippet om »en investor, der opererer under normale

markedsvilkår«, som angivet i Kommissionens meddelelse til medlemsstaterne om overførsel af midler til offentlige virksomheder⁽⁹⁾.

- (14) Selskabet SAM er en offentlig virksomhed i henhold til artikel 2 i Kommissionens direktiv 80/723/EØF af 25. juni 1980 om gennemskuelligheden af de økonomiske forbindelser mellem medlemsstaterne og de offentlige virksomheder⁽¹⁰⁾, ændret ved direktiv 85/413/EØF⁽¹¹⁾ og direktiv 93/84/EØF⁽¹²⁾. På grundlag af denne artikel forstås ved offentlig virksomhed enhver virksomhed, på hvilke de offentlige myndigheder direkte eller indirekte kan have en dominerende indflydelse. Dominerende indflydelse antages bl.a. at foreligge i henhold til andet stykke i ovennævnte artikel 2, når de offentlige myndigheder direkte eller indirekte i relation til en virksomhed besidder majoriteten af virksomhedens tegnede kapital. Dette er uden tvivl tilfældet med selskabet SAM, hvis kapital for 95 % vedkommende indehaves af Azienda Autonoma delle Terme di Acireale, en offentlig institution i regionen Sicilien.

- (15) Det er klart, at under visse omstændigheder kan de offentlige virksomheder drage fordel af beskaffenheden af deres særlige relation til de offentlige myndigheder. Deraf følger, at »for at sikre overholdelse af neutralitetsprincippet må støtten vurderes som forskellen mellem de vilkår, på hvilke midlerne blev stillet til rådighed af staten for den offentlige virksomhed, og de vilkår, som en privat investor ville finde acceptable at tilstå en tilsvarende privat virksomhed, når den private investor handler under normale markedsøkonomiske vilkår« (det såkaldte »markedsøkonomiske investorprincip«, der er omhandlet under punkt 11 i Kommissionens meddelelse til medlemsstaterne om overførsel af midler til offentlige virksomheder).

- (16) På den ene side fremgår det af de oplysninger, Kommissionen råder over, at i 1996, dvs. på tidspunktet for beslutningen om genopbygningen af SAM's kapital, er selskabet præget af en finansielt set særlig ugunstig situation, hvilket fremgår af de registrerede tab og af undermineringen af virksomhedens kapitalgrundlag, der omtales i nærværende beslutnings betragtning 8; på den anden side har Kommissionen ikke fået forelagt nogen oplysning, der kan bevise, at denne kapitaltilførsel, svarende til et beløb på 3 000 mio. ITL, havde nogen som helst udsigt til en afkastningsgrad, der ville kunne dække de kapitalomkostninger, som en privat investor ville være parat til at investere med henblik på et tilfredsstillende afkast af den investerede kapital. Eftersom denne kapitalindsprøjtning til fordel for selskabet SAM ikke er i overensstemmelse med det markedsøkonomiske investorprincip, udgør den statsstøtte.

⁽⁶⁾ Jf. Europa-Kommissionen, *Parnorama of European business*, 1997, 3-146, data fra 1994.

⁽⁷⁾ Jf. Comext, *Eurostat-data* 1999.

⁽⁸⁾ Jf. fodnote 4.

⁽⁹⁾ Jf. fodnote 2.

⁽¹⁰⁾ EFT L 195 af 29.7.1980.

⁽¹¹⁾ EFT L 229 af 28.8.1985, s. 20.

⁽¹²⁾ EFT L 254 af 12.10.1993, s. 16.

- (17) Derfor kan statsstøtten fordreje eller true med at fordreje konkurrencen, for så vidt som den giver selskabet SAM mulighed for at styrke sin markedsposition til skade for konkurrenterne. Statsstøtten kan også påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne, for ifølge de disponible oplysninger (jf. betragtning 10) er markedet for flaskeaf-tapning og distribution af mineralvand og andre drikke-varer præget af en hård konkurrence mellem Fællesskabets økonomiske operatører. I forbindelse med den formelle undersøgelsesprocedure har de italienske myndigheder ikke sat spørgsmålstegn ved Kommissionens påstand om, at uden kapitaltilførselstransaktionen havde SAM måttet træde i likvidation og havde dermed frigivet visse markedsandele eller ville have givet et vist antal af konkurrenterne i EF mulighed for at melde sig som købere af virksomheden.
- (18) Hvad angår statsstøttens lovlighed bør det understreges, at støtteforanstaltningen alene er blevet indført i registret over anmeldt støtte med den begrundelse, at i medfør af bestemmelsen i artikel 22 i regionallov nr. 46/97 skal artikel 19 forhåndsgodkendes af Kommissionen i overensstemmelse med traktaten artikel 87 ff. Kommissionen har ikke modtaget nogen entydig oplysning om, at støtten ikke skulle være ydet. Den må derfor gå ud fra, at traktatens bestemmelser er blevet overholdt, men kan dog ikke udelukke, at støtten er blevet ydet ulovligt. På grundlag af de til rådighed stående oplysninger ser det ud til, at selskabet SAM stadig er i fuld aktivitet på tidspunktet for nærværende beslutning.
- (19) Med hensyn til undersøgelsen af støttens forenelighed med traktatbestemmelserne mener Kommissionen, at eftersom det ikke i dette tilfælde drejer sig om en støtte af social karakter til enkelte forbrugere eller om en støtte, hvis formål det er at råde bod på skader, der er forårsaget af naturkatastrofer eller af andre usædvanlige begivenheder, finder undtagelserne i artikel 87, stk. 2, litra a) og b), ikke anvendelse. Da det heller ikke drejer sig om en støtte, der kan fremme virkeliggørelsen af et vigtigt projekt af fælleseuropæisk interesse eller afhjælpe en alvorlig forstyrrelse i en medlemsstats økonomi, kan den ikke henføres til undtagelsen i artikel 87, stk. 3, litra b). I kraft af støttens art er undtagelsen i henhold til artikel 87, stk. 3, litra d), heller ikke relevant i det foreliggende tilfælde. Eftersom det ikke drejer sig om støtte til fremme af den økonomiske udvikling i regionen Sicilien, der ganske vist er støtteberettiget i henhold til undtagelsen i artikel 87, stk. 3, litra a), er den eneste undtagelse, der kunne tages under overvejelse, i overensstemmelse med redegørelsen i beslutningen om indledning af den formelle undersøgelsesprocedure, den undtagelse, der er anført i artikel 87, stk. 3, litra c), ud fra et ikke-regionalt aspekt; på grundlag af støttens beskaffenhed vil det da være nødvendigt at undersøge foranstaltningens forenelighed med Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder⁽¹³⁾, hvori der tages hensyn til de støttede regioners udviklingsbehov.
- (20) Faktisk kan selskabet SAM betegnes som en »kriseramt virksomhed«, der ikke kan klare sig ved hjælp af egne midler, som nævnt i punkt 2.1 i Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukture-ring. Men de få oplysninger, som Kommissionen råder over, giver den ikke mulighed for at konstatere, hvorvidt den påtænkte kapitalindsprøjtning fra regionen Siciliens side til fordel for selskabet SAM vil kunne betegnes som en støtte til redning eller en støtte til omstrukturering, der ville være forenelig med det fælles marked, i henhold til traktatens artikel 87, stk. 3, litra c).
- (21) For at kapitaltilførslen til selskabet SAM kan godkendes af Kommissionen som støtte, der midlertidigt kunne redde en kriseramt virksomhed, skal denne kapitaltilførsel opfylde samtlige følgende betingelser:
- a) bestå af kontant støtte i form af lånegarantier eller lån til normal markedsrente
 - b) være begrænset til, hvad der er strengt nødvendigt for at sikre virksomhedens fortsatte beståen
 - c) kun ydes i det tidsrum, der er nødvendigt for at få fastlagt de fornødne og gennemførlige saneringsforanstaltninger (normalt ikke over seks måneder)
 - d) være begrundet i alvorlige sociale vanskeligheder og ikke have uacceptable virkninger for industrien i andre medlemsstater (jf. punkt 3.1 i Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder⁽¹⁴⁾).
- I den forbindelse skal det for det første anføres, at kapitalindsprøjtningen til fordel for SAM skulle foregå i form af et ikke-tilbagebetalingspligtigt tilskud i modstrid med den under litra a) nævnte betingelse, og for det andet, at der i den grad mangler de nødvendige oplysninger til bevis for, at de andre betingelser er opfyldt, hvorfor Kommissionen ikke ser sig i stand til at konkludere, at den pågældende statsstøtte er forenelig med fællesmarkedet i form af støtte til redning af virksomheden.
- (22) For at kunne godkendes af Kommissionen som støtte til omstrukturering, der på længere sigt skal genoprette virksomhedens økonomiske og finansielle effektivitet ved hjælp af en reorganisation, rationalisering eller differentiering af aktiviteterne, skal kapitaltilførslen til fordel for selskabet SAM og dets privatisering, som forudsat i regionallov nr. 46/97, opfylde samtlige følgende gene-relle betingelser:
- a) være knyttet sammen med en omstruktureringsplan, der inden for en rimelig tidsfrist vil kunne genoprette virksomhedens økonomisk-finansielle rentabilitet på lang sigt
 - b) være knyttet sammen med foranstaltninger, der i videst muligt omfang vil kunne opveje eventuelle skadelige virkninger på konkurrenterne
 - c) med hensyn til størrelse og intensitet være begrænset til det strengt nødvendige minimum for at muliggøre omstrukture-ring

⁽¹³⁾ Jf. fodnote 3.⁽¹⁴⁾ Jf. fodnote 3.

- d) følges op af en fuldstændig gennemførelse af omstrukturierungsplanen med opfyldelse af de fastsatte betingelser
- e) omfatte en forpligtelse fra den pågældende medlemsstats side til årligt at forelægge Kommissionen en beretning, der sætter den i stand til at følge omstrukturierungsplanens gennemførelse, de opnåede fremskridt og de samlede resultater heraf (jf. punkt 3.2 i Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder ⁽¹⁵⁾).

Med hensyn hertil bør det understreges, at trods det påbud om fremskaffelse af oplysninger, som var indeholdt i Kommissionens beslutning af 3. juni 1999 om indledning af proceduren, har den ikke fået tilsendt nogen omstrukturierungsplan for selskabet SAM, ej heller nogen anden oplysning, der kan berettiggø kapitaltilførslen; på grund af de manglende oplysninger vedrørende overholdelsen af de andre betingelser kan Kommissionen heller ikke drage den konklusion, at den pågældende statsstøtte er forenelig med fællesmarkedet i form af støtte til omstrukturering.

- (23) For så vidt angår den mulige afhændelsesprocedure, der er omtalt i Kommissionens beslutning af 3. juni 1999, og som skulle foregå i forbindelse med privatiseringen af SAM, som forudsat i artikel 19 i regionallov nr. 46/97, råder Kommissionen ikke over nogen som helst oplysning, der i skrivende stund giver den mulighed for at konkludere, at en sådan afståelse har fundet sted. Følgelig er Kommissionen ikke i stand til at fastslå, om de generelle kriterier for salg af offentlige virksomheder, hvori der måske indgår et element af statsstøtte ⁽¹⁶⁾, er blevet fulgt i tilfælde af en eventuel afhændelse af selskabet SAM. Nærværende beslutning foregriber således ikke Kommissionens stillingtagen hertil i forbindelse med en eventuel privatisering af selskabet.
- (24) Sammenfattende kan det konstateres, at de italienske myndigheder — ved at undlade at fremskaffe de oplysninger, der er nødvendige for en undersøgelse af den foreliggende sag — har misligholdt deres forpligtelse i henhold til EF-traktatens artikel 10 til at samarbejde loyalt med Kommissionen.

VI. KONKLUSIONER

- (25) Kommissionen

— konstaterer, at Italien har undladt at efterkomme påbuddet om at fremskaffe oplysninger, og i henhold til artikel 7 i Rådets forordning (EF) nr. 659/1999

må nærværende beslutning derfor træffes på grundlag af de til rådighed stående oplysninger

- konkluderer på grundlag heraf, at eftersom den pågældende statsstøtte ikke kan henføres under nogen af undtagelserne i traktatens artikel 87, stk. 2 og 3, er den uforenelig med fællesmarkedet og kan derfor ikke ydes
- konkluderer, at selv om statsstøtten skulle være blevet ydet på trods af den udsættende bestemmelse i artikel 22 i regionallov nr. 46/97, bør den tilbagesøges. En sådan tilbagesøgning er nødvendig med henblik på at genskabe den tidligere situation ved at ophæve alle de finansielle fordele, som støttemodtageren ulovligt har haft siden datoen for den uretmæssige ydelse. Tilbagesøgning af en uforenelig og ulovlig støtte er omhandlet i forordning (EF) nr. 659/1999. Tilbagesøgningen af støtten skal ufortøvet finde sted i overensstemmelse med de nationalretlige procedurer, forudsat at disse muliggør en øjeblikkelig og effektiv gennemførelse heraf. Den støtte, der skal tilbagesøges, pålægges renter fra den dato, hvor den blev stillet til rådighed for modtagerne, til datoen for selve tilbagebetalingen. Renterne beregnes på grundlag af den referencesats, der anvendes til at beregne subventionsækvivalenten for regionalstøtte —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

1. Den statsstøtte på 3 000 mio. ITL, som Italien agter at yde selskabet Siciliana Acque Minerali Srl, er uforenelig med fællesmarkedet.
2. Støtten må ikke ydes.

Artikel 2

Italien underretter senest to måneder efter meddelelsen af denne beslutning Kommissionen om, hvilke foranstaltninger der er truffet for at efterkomme beslutningen.

Artikel 3

1. Hvis støtten allerede er ydet ulovligt, træffer Italien alle nødvendige foranstaltninger for at tilbagesøge den hos modtagerne.
2. Tilbagesøgningen skal ske uophørligt og i overensstemmelse med national lovgivning, således at denne beslutning efterkommes hurtigt og effektivt. Den støtte, der skal tilbagebetales, pålægges renter fra det tidspunkt, den blev udbetalt til støttemodtagerne, og indtil den er blevet tilbagebetalt. Renterne beregnes på basis af den referencesats, der anvendes til at beregne subventionsækvivalenten for regionalstøtte.

⁽¹⁵⁾ Jf. fodnote 3.

⁽¹⁶⁾ Kommissionens beslutning af 3. juni 1999 (jf. fodnote 4) henviser implicit til det brev af 14. juli 1993, som Generaldirektøren for Konkurrence tilstillede de franske myndigheder; disse kriterier er senere blevet knæsat af Kommissionen i dens 23. beretning om konkurrencepolitikken.

Artikel 4

Denne beslutning er rettet til Den Italienske Republik.

Udfærdiget i Bruxelles, den 21. juni 2000.

På Kommissionens vegne

Mario MONTI

Medlem af Kommissionen
